

Τίτλος Μαθήματος	Αειφόρος Ανάπτυξη: Αρχές και στόχοι			
Κωδικός Μαθήματος	DLCLIMA502			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό. Κοινού κορμού.			
Επίπεδο	Μάστερς			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο εξάμηνο, 1 ^ο έτος			
Όνομα Διδάσκοντα	Χρυσάνθη Κάτζη			
ECTS	7.5	Διαλέξεις εβδομάδα	/	Εργαστήρια εβδομάδα
Στόχος Μαθήματος	<p>Το μάθημα αποτελεί εισαγωγικό μάθημα και επιδιώκει να θέσει τις βάσεις, να ενημερώσει τις/τους φοιτήτριες/ές και να τους αφυπνίσει γύρω από το επείγον των ζητημάτων της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΑΑ). Οι φοιτήτριες/ες αναλύουν κριτικά την έννοια της ΑΑ και των αρχών που τη διέπουν και εξερευνούν με συστηματικό τρόπο σύγχρονα παγκόσμια, περιφερειακά και τοπικά ζητήματα σε συνάρτησε με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης (SDGs) αναγνωρίζοντας ότι αυτοί αποτελούν σημαντική πρόκληση στην ανάπτυξη για την ανθρωπότητα και απαιτούν μετασχηματιστικές οδούς βασισμένες στην συμπερίληψη, την κοινωνική συμμετοχή και υπευθυνότητα.</p>			
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/τές θα είναι ικανές/οί να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανοούν έννοιες και αρχές που σχετίζονται με την Αειφόρο Ανάπτυξη, σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και να εντοπίζουν και προσεγγίζουν κριτικά υποκείμενες παραδοσιακές αντιλήψεις, πολιτιστικές παραδοχές και πρακτικές που σχετίζονται με αυτές. Συζητούν και αναλύουν τις κοινωνικο-πολιτικές κινητήριες δυνάμεις, και αιτίες και την κατανομή των συνεπειών που προκύπτουν από τα ζητήματα ΑΑ, σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Επιδεικνύουν αλληλεγγύη με τους ανθρώπους που αγωνίζονται να ξεπεράσουν προβλήματα που συνδέονται με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης (SDGs). Αναγνωρίζουν τις πολιτικές διαστάσεις της έννοιας της ΑΑ, τις ιδεολογικές της καταβολές και κατανοούν πώς η πολιτική (politics) και οι πολιτικές (policies) μπορούν να επηρεάσουν την επίτευξη των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης. Εξετάζουν και αναλύουν τους κινδύνους από μη αειφόρες μορφές ανάπτυξης. Αξιολογούν, συμμετέχουν και προτείνουν λύσεις σε συστηματικά ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης. Αναστοχάζονται τη δική τους ευθύνη και ρόλο σε σχέση με τη δημιουργία ή αντιμετώπιση ζητημάτων ΑΑ Συνεργάζονται με άλλους για να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν και να στηρίξουν πρωτοβουλίες οι οποίες ενδυναμώνουν τον εαυτό, άλλα άτομα 			

	και κοινότητες, αφυπνίζουν τη συνείδηση, ενθαρρύνουν το διάλογο και τροχοδρομούν δυνατές λύσεις οι οποίες μπορεί να επιφέρουν αλλαγή σε σχέση με ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης.		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Το μάθημα Ζητήματα Αειφόρου Ανάπτυξης, Αρχές και Στόχοι, τοποθετείται στο εναρκτήριο εξάμηνο. Είναι υποχρεωτικό και καταλαμβάνει σημαντική θέση στα περιεχόμενα του μεταπτυχιακού προγράμματος. Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών και η αφύπνιση / ευαισθητοποίησή τους γύρω από ζητήματα Αειφόρου Ανάπτυξης. Μέσα από την ενότητα οι φοιτητές/τριες θα αναλύσουν κριτικά την έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΑΑ), τις αρχές που την διέπουν και θα εξετάσουν με συστημικό – ολιστικό τρόπο σύγχρονα παγκόσμια, περιφερειακά και τοπικά ζητήματα σε συνάρτηση με τους στόχους της (SDGs) αναγνωρίζοντας ότι αυτοί αποτελούν επείγουσες προκλήσεις για την ανάπτυξη της ανθρωπότητας και απαιτούν μετασχηματιστικές και ενιαίες (inclusive) πορείες μέσα από κοινωνική εμπλοκή και ευθύνη.</p> <p>Το μάθημα περιλαμβάνει τις πιο κάτω θεματικές ενότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εισαγωγή στην έννοια της Αειφόρου Ανάπτυξης: Η περιβαλλοντική προβληματική ως αφετηρία. - Βασικές αρχές οικολογίας και η σχέση τους με τα ζητήματα Αειφόρου Ανάπτυξης (οι παράμετροι) - Οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης – Αειφόρου Ανάπτυξης <ul style="list-style-type: none"> - Κλιματική κρίση και κλιματική δράση (SDG13) - Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση (SDG12) - Παραγωγή και Κατανάλωση τροφίμων (SDG12) - Βιοποικιλότητα, Η Ζωή στη ξηρά και στο νερό και στον αέρα (SDG14 & SDG15) - Υπερπληθυσμός και η σχέση του με τους στόχους της ΑΑ (SDGs) - Καθαρό νερό (SDG6) - Φτώχεια (SDG1) - Αειφορική Δικαιοσύνη (Περιβαλλοντική, Κοινωνική, Οικονομική) - Χαρακτηριστικά και αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης 		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Το μάθημα διδάσκεται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και με τη χρήση διαφόρων διαδικτυακών εργαλείων: εργαλεία επικοινωνίας (π.χ. τηλε-διασκέψεις, δωμάτια συνομιλιών), εργαλεία συνεργασίας (π.χ. φόρουμ συζήτησης, ιστολόγια, wikis), όπως επίσης και εργαλεία ανάπτυξης περιεχομένου (παρουσιάσεις με σημειώσεις, παρουσιάσεις με αφήγηση, διαδραστικές παρουσιάσεις και βίντεο). Οι σημειώσεις και παρουσιάσεις του μαθήματος είναι διαθέσιμα προς τους</p>		

	<p>φοιτητές μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας σε συνδυασμό με εισηγήσεις για μελέτη αναγνωσμάτων (βιβλιογραφία). Οι φοιτητές ενθαρρύνονται μέσω της πλατφόρμας και των ποικίλων τεχνολογικών εργαλείων να αλληλεπιδρούν με τους/τις συμφοιτητές/τριες τους αλλά και με το/τη διδάσκοντα/ουσα, με σκοπό να αποτελέσουν ενεργά μέλη της διαδικτυακής κοινότητας μάθησης που δημιουργείται μέσα στα πλαίσια του μαθήματος. Τέλος, με τη χρήση των διαφόρων τεχνολογικών εργαλείων ο/η κάθε φοιτητής/-τρια αναμένεται να δημιουργήσει τη δική του/της διαδικτυακή κοινότητα μάθησης.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Αναγνώσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ammann, J., Arbenz, A., Mack, G., Nemecek, T., & El Benni, N. (2023). A review on policy instruments for sustainable food consumption. <i>Sustainable Production and Consumption</i>, 36, 338-353. • Bohnsack, R., Bidmon, C. M., & Pinkse, J. (2022). Sustainability in the digital age: Intended and unintended consequences of digital technologies for sustainable development. <i>Business Strategy and the Environment</i>, 31(2), 599-602. • Børresen, S. T., Ulimboka, R., Nyahongo, J., Ranke, P. S., Skjaervø, G. R., & Røskft, E. (2023). The role of education in biodiversity conservation: Can knowledge and understanding alter locals' views and attitudes towards ecosystem services?. <i>Environmental Education Research</i>, 29(1), 148-163. • Jones, P., Selby, D., & Sterling, S. (2010). More than the sum of their parts? Interdisciplinarity and sustainability. In <i>Sustainability education</i> (pp. 33-53). Routledge. • Miguel Hernández, M., & Hernández-León, N. (2025). Involving Educational Community in the Implementation of the Sustainable Development Goal 6: Clean Water and Sanitation. In <i>Innovation, Resilience, Leadership and Sustainability in Higher Education</i> (pp. 75-88). Cham: Springer Nature Switzerland. • Mishra, M., Desul, S., Santos, C. A. G., Mishra, S. K., Kamal, A. H. M., Goswami, S., ... & Baral, K. (2024). A bibliometric analysis of sustainable development goals (SDGs): a review of progress, challenges, and opportunities. <i>Environment, development and sustainability</i>, 26(5), 11101-11143. • UNESCO (2014) <i>Learning about Biodiversity, Multiple perspective approaches</i>. ESD in Action, Learning and Training Tools, No.6. UNESCO Education Sector. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231155 • Vergragt P., Akenji L., Dewick P., (2014). <i>Sustainable production, consumption, and livelihoods: global and regional research perspectives</i>. Journal of Cleaner Production 63(1-12). • Vouzaxakis G, Makrakis V, Kostoulas-Makrakis N. Embedding Sustainability Justice in Greek Secondary Curricula through the DeCoRe Plus Methodology. <i>Knowledge</i>. 2023; 3(4):600-609.

<https://doi.org/10.3390/knowledge3040037> <https://www.mdpi.com/2673-9585/3/4/37>

- Γεωργόπουλος Α., Νικολάου Κ., Δημητρίου Α., Γαβριλάκης Κ., Μπλιώνης Γ. (2013). *Γη ένας μικρός και εύθραυστος Πλανήτης*. Εκδόσεις Gutenberg, [σελ. 31-36]
- Δασκολιά Μ. (2023) Η κλιματική κρίση ως «φαύλο» πρόβλημα και μαθησιακό αντικείμενο. Θεωρητικές, ερευνητικές και διδακτικές επισημάνσεις με άξονα την εκπαίδευση για την κλιματική αλλαγή. Στο *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*. 5(1), Ειδικό θεματικό τεύχος «Σύγχρονες διαστάσεις της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» αφιερωμένο στην Ομ. Καθηγήτρια Ευγενία Φλογαΐτη, 48-65.
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/enveducation/article/view/35760>
- Ζαχαρίου Α., Καδής Κ., Νικολάου Α. (2011). *Θέματα Αειφόρου Ανάπτυξης στην Εκπαίδευση*. Εκδόσεις Πολιτιστικών Υπηρεσιών Τράπεζας Κύπρου.
- Μουσιόπουλος Ν., Ντζιαχρήστος Λ., Σλινή Θ., (2015) *Τεχνική Προστασίας Περιβάλλοντος – Αρχές Αειφορίας* Εκδόσεις ΣΕΑΒ Καλλίπος [σελ. 10-20]. (<https://www.ebooks4greeks.gr/teknikh-prostasia-periballontos>)
- Παπαβασιλείου, Β. (2023). Η πολυπλοκότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων και η αναγκαιότητα καλλιέργειας της συστημικής σκέψης στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*, 5(1), Ειδικό θεματικό τεύχος «Σύγχρονες διαστάσεις της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» αφιερωμένο στην Ομ. Καθηγήτρια Ευγενία Φλογαΐτη, 95-107.
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/enveducation/article/view/35765/26871>
- Παπανικολάου, Α. (2023). Κριτική Σκέψη και Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία: Μια άρρηκτη σχέση. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*, 5(1), Ειδικό θεματικό τεύχος «Σύγχρονες διαστάσεις της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» αφιερωμένο στην Ομ. Καθηγήτρια Ευγενία Φλογαΐτη, 108-123
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/enveducation/article/view/35771/26870>

Ηλεκτρονικές πηγές:

- UN Sustainable Development Goals
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
<https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>
- MCIC (2018). Sustainable Foundations. A Guide for teaching the Sustainable Development Goals. Available at:
<http://mcic.ca/sustainable-foundations>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνική Πλατφόρμα για την Ανάπτυξη. Οι 17 Στόχοι. http://hellenicplatform.org/oi-17-stoxoi/ • Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009). Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση. Διαθέσιμο στο: http://kykpee.org/wp-content/uploads/2015/04/aeiforos_paragogi_kai_katanalosi.pdf • Education for Sustainable Consumption https://en.unesco.org/greencitizens/stories/education-sustainable-consumption • Sustainable Development Goal 12 https://sustainabledevelopment.un.org/sdg12 • Roser M. and Richie H. Food Supply. University of Oxford. https://ourworldindata.org/food-supply • European Environmental Agency Βιοποικιλότητα (Οικοσυστήματα). https://www.eea.europa.eu/el/themes/biodiversity/intro • Gayford C. (2000) Biodiversity Education: a teacher's Perspective <i>Environmental Education Research</i>, 6 (4) https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713664696 http://ikee.lib.auth.gr/record/331460/files/GRI-2021-30642.pdf • Wright R, (2005). Environmental Science. International Edition. Pearson. Chapter 5. The human population. Dimensions. Αποσπάσματα από τις σελίδες 123 – 149 https://www.un.org/development/desa/en/news/population/world-population-prospects-2017.html • MCIC (2018). Sustainable Foundations. A Guide for teaching the Sustainable Development Goals. Available at: http://mcic.ca/sustainable-foundations Chronic Poverty Research Centre http://www.chronicpoverty.org/uploads/publication_files/CPR1_appendices.pdf • Παπαγεωργίου Μ., (2021). Κλιματική Δικαιοσύνη: Ορισμός, Προοπτικές, Προκλήσεις https://www.syntagmawatch.gr/trending-issues/klimatiki-dikaiosynh-orismos-prooptikes-prokliseis/
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • 1 ατομική γραπτή εργασία (Αναστοχαστική άσκηση) 15% • 1 ατομική γραπτή εργασία με παρουσίαση (μικροέρευνα) 25% • Δραστηριότητα Δυναμικής Διαδικτυακής Αλληλεπίδρασης I (συζήτηση άρθρου) 5% • Δραστηριότητα Δυναμικής Διαδικτυακής Αλληλεπίδρασης II (συζήτηση άρθρου) 5%

- Γραπτή τελική εξέταση
50%

Η αξιολόγηση των δύο εργασιών που αναμένεται να εκπονηθούν στα πλαίσια του μαθήματος, γίνεται με τη χρήση ρούμπρικας στην οποία αναλύονται τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για να χαρακτηρίζεται η εργασία ως άριστη, πολύ καλή, κτλ. Για παράδειγμα σε εργασία βιβλιογραφικής ανασκόπησης και κριτικού αναστοχασμού, τα κριτήρια μπορεί να αφορούν σε:

1. Σύντομη Εισαγωγή (20%)

- Άριστα (18-20): Η εισαγωγή αναλύει έξοχα το ζήτημα, παρέχει σαφήνεια στους όρους και τις έννοιες και καθορίζει τη σημασία του ζητήματος με σαφήνεια.
- Πολύ Καλά (15-17): Καλή ανάλυση του θέματος με κατάλληλη διασαφήνιση των όρων, μικρές ελλείψεις στην πλήρη κατανόηση.
- Καλά (12-14): Επαρκής ανάλυση αλλά με ασάφειες ή μερική παράλειψη κάποιων στοιχείων.
- Ανεπαρκής (0-11): Ελλιπής ή ασαφής εισαγωγή, σημαντικές ελλείψεις στην παρουσίαση.

2. Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας (30%)

- Άριστα (25-30): Εξαιρετική οργάνωση και κριτική αξιολόγηση των πηγών, πλήρης και συνεκτική συζήτηση όλων των σημαντικών ζητημάτων.
- Πολύ Καλά (20-24): Πολύ καλή ανάλυση με μικρές ελλείψεις στην κριτική σκέψη ή οργάνωση.
- Καλά (15-19): Επαρκής κάλυψη της βιβλιογραφίας αλλά με εμφανείς αδυναμίες στην οργάνωση ή κριτική επεξεργασία.
- Ανεπαρκής (0-14): Ανεπαρκής κάλυψη και ανάλυση της βιβλιογραφίας, σημαντικές ελλείψεις.

3. Συζήτηση και Συμπέρασμα (40%)

- Άριστα (36-40): Εξαιρετική κριτική συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων που παρέχει ξεκάθαρες κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα.
- Πολύ Καλά (30-35): Πολύ καλή συνοπτική παρουσίαση με κάποιες μικρές ασάφειες ή ελλείψεις.

	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Καλά (24-29)</u>: Επαρκής συνοπτική παρουσίαση αλλά χωρίς ξεκάθαρες κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα. - <u>Ανεπαρκής (0-23)</u>: Ανεπαρκής παρουσίαση με σημαντικές ελλείψεις στις συμπερασματικές δηλώσεις. <p>4. Αναφορές (5%)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Άριστα (5): Άψογη χρήση του APA, πλήρης και σωστά διαμορφωμένες αναφορές. - Πολύ Καλά (4): Καλή χρήση του APA με μικρά λάθη. - Καλά (3): Επαρκής αλλά με μερικά λάθη στη χρήση του APA. - Ανεπαρκής (0-2): Πολλά λάθη στην χρήση του APA, ανεπαρκείς ή λανθασμένες αναφορές. <p>4. Γενική Εικόνα εργασίας (5%)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Άριστα (5) Η εργασία είναι εξαιρετικά οργανωμένη με άριστη συνοχή στη δομή και τη ροή των ιδεών, με σαφή ακαδημαϊκή γλώσσα. - Πολύ Καλά (4) Η εργασία είναι καλά οργανωμένη με σαφή δομή και λογική συνέχεια των ιδεών. - Καλά (2-3) Η εργασία έχει επαρκή οργάνωση αλλά με κάποιες ασυνέχειες στη δομή ή τη ροή των ιδεών. - Ανεπαρκής (0-1) Η εργασία παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα στην οργάνωση, με ασυνέχειες και ασύνδετη δομή.
Γλώσσα	Ελληνικά / Αγγλικά